

ÕIGUSKANTSLER

Volikogu esimees Agu Laius
Rae Vallavolikogu
kultuur@rae.ee
agu@kysk.ee

Teie 25.07.2011 nr
15.09.2011
Õiguskantsler 27.10.2011 nr 6-11/111482/1105265

Märgukiri

Austatud volikogu esimees hr Laius

Täna Teid pöördumise eest, milles tundsite huvi M.M.'i pöördumise menetluse vastu ning soovisite avaldada enda seisukohad Rae valla põhimääruse¹ § 37 („Arupärimine“) osas.

M.M. pöördus minu poole vaid kitsalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 26 lg 2 osas arvamuse saamiseks (ja mitte Rae valla põhimääruse § 37 osas). Seetõttu vastasin M.M'ile (vastus lisatud) Rae valla põhimääruse osas seisukohta võtmata.

Tulenevalt Teie pöördumises sisaldunud viitest Rae valla põhimääruse §-le 37 otsustasin sätet siiski analüüsida omal algatusel (s.t mitte M.M'i avalduse tõttu).

Olen hiljuti käsitlenud Rae valla põhimääruse §-ga 37 sarnast regulatsiooni Audru Vallavolikogu töökorra sätete osas (teabe nõudmine lisatud). Viidatud teabe nõudmises öeldu kehtib *mutatis mutandis* ka Rae valla põhimääruse osas. Viitan siinkohal esmalt teabe nõudmise punktidele 4 ja 6 ning jätan nende sisu siinkohal taasesitamata.

Väljavõte Rae valla põhimäärusest:

„§ 18. Vallavolikogu liige

[...]

(5) Vallavolikogu liikmel on õigus:

[...]

7) õigus saada oma kirjalikule küsimusele vastus vallavalitsuselt 10 tööpäeva jooksul arvates küsimuse esitamisest.

8) esitada arupärimisi vallavanemale, abivallavanematele ja vallavalitsuse liikmetele.

[...]

§ 23. Küsimuste arutamine vallavolikogus ja volikogu istungi protokollide koostamine

[...]

(8) Päevakorraküsimuse arutelul arvamuse avaldamise viisid on:

1) kirjaliku küsimuse esitamine vallavalitsusele vallakantselei kaudu hiljemalt 1 päev enne volikogu istungi algust. Vallavalitsus vastab küsimustele volikogu istungi ajal ettekandes.

[...]

¹ Kättesaadav: http://www.rae.ee/index.php?option=com_content&task=view&id=60&Itemid=83.

§ 37. Arupärimine

- (1) Vallavolikogu liikmel ja fraktsioonil on õigus esitada arupärimisi vallavanemale ja vallavalitsuse liikmetele.
- (2) Arupärimine esitatakse volikogu istungi alguses kirjalikult enne päevakorra kinnitamist.
- (3) Vallavanem või vallavalitsuse liige vastab arupärimisele järgmisel volikogu istungil enne päevakorra kinnitamist ning esitab kirjaliku vastuse volikogu istungi protokollile kandmiseks.

§ 38. Vaba sõnavõtt

- (1) Volikogu liikmete, fraktsioonide, komisjonide, volikogu esimehe, vallavalitsuse ja vallavanema avalduste, vajadusel algatatud eelnõude üleandmine, arupärimine ja arupärimistele vastamise ärakuulamine toimub igal volikogu istungil vaba sõnavõttuna enne istungi päevakorra kinnitamist.

[...]

§ 51. Vallavalitsuse töökord

[...]

- (2) Vallavalitsuse liikmete igapäevane tegevus toimub personaalse tööjaotuse ja isikliku vastutusvaldkonna alusel, mis tehakse teatavaks vallavolikogule, valla teenistuses olevatele isikutele ja vallaelanikele. Tööjaotusele vastavalt vallavalitsuse liige:

[...]

- 5) vastab vallavolikogu liikmete arupärimistele oma tegevusvaldkonda puudutavates küsimustes ning vastutab isiklikult arupärimistele tähtaegse vastamise eest;

[...]“

1. Rae valla põhimääruse § 18 lg 5 punktide 7 ja 8 ning § 37 sõnastuse puhul tõusetuvad sarnased küsimused, millele osundas Audru Vallavolikogule esitatud teabe nõudmises, eelkõige punktides 3 ja 8-10 (teisisõnu küsimus sellest, kas mõiste „arupärimine“ hõlmab ka mõiste „kirjalik küsimus“). Erinevus seisneb siin selles, et kuna Rae valla põhimäärus käsitleb nii (kirjalikku) küsimust kui ka arupärimist, siis on Rae valla põhimääruse § 37 võimalik tõlgendada selliselt, et see on mõeldud tööpoolest KOKS-is mittesätetatud lisakompetentsina (mis iseenesest on tunnustatav) ning ei piira kuidagi KOKS § 26 lõikest 2 ning Rae valla põhimääruse § 18 lg 5 punktist 7 tulenevat kirjaliku küsimuse esitamise õigust.

2. Kui Rae valla põhimääruse § 37 tuleb tõlgendada eelnimetatud viisil, pean samas õiguselguse põhimõttest tulenevalt oluliseks, et selline järeldus tuleks põhimäärusest välja selgelt. Kehtiva regulatsiooni puhul võib selles kahelda peamiselt seetõttu, et erinevalt arupärimistele vastamisest (põhimääruse § 51 lg 2 p 5), ei ole kirjalikule küsimusele vastamist nimetatud vallavalitsuse liikme kohustuste all (teisisõnu võiks sellest järeldada, et Rae vallas peetakse mõistet „arupärimine“ ka mõistet „kirjalik küsimus“ hõlmavaks). *De lege ferenda* tuleks seega selguse huvides lisada ka kirjalikule küsimusele vastamise kohustus (analoogselt arupärimisega) põhimääruse § 51 lõikesse 2.

3. Eelnimetatud tõlgenduse puhul ei reguleeriks seega kirjalikule küsimusele vastamist mitte põhimääruse § 37, vaid üksnes § 23 lg 8 p 1, mille kohaselt kirjaliku küsimuse esitamine vallavalitsusele toimub vallakantselei kaudu hiljemalt 1 päev enne volikogu istungi algust ning vallavalitsus vastab küsimustele volikogu istungi ajal ettekandes. Osundan, et sellise regulatsiooni pinnalt tõusetub sarnane probleem Audru Vallavolikogule saadetud teabe nõudmise punktis 18 märgituga. Kuna vallavalitsus vastab küsimustele volikogu istungil, mis ei toimu (vähemalt mitte üldjuhul) 10-tööpäevase intervalliga, siis ei ole regulatsioonist tulenevalt võimalik kõigil juhtudel²

² Täpsemalt siis neil juhtudel, mil volikogu liige esitab kirjaliku küsimuse enne, kui saabub 10. tööpäev enne järgmist volikogu istungit. Teiselt poolt tuleb regulatsiooni tunnustada selle eest, et see võimaldab volikogu liikmel, kes esitab küsimuse peale 10. tööpäeva saabumist enne volikogu järgmist istungit, saada vastuse enne 10 tööpäeva möödumist küsimuse esitamisest (nt küsimuse esitamisel 2 tööpäeva enne volikogu istungi algust 2 tööpäeva jooksul). Seega, kui

täita KOKS § 26 lõikest 2 tulenevat nõuet vastata 10 tööpäeva jooksul küsimuse esitamisest arvates.

4. Kui aga Rae valla põhimäärust tuleks tõlgendada selliselt, et mõiste „arupärimine“ hõlmab ka mõiste „kirjalik küsimus“ (vastupidiselt käesoleva kirja punktis 1 väljatoodud tõlgendusvõimalusele), siis reguleerib kirjaliku küsimuse esitamist vallavanemale ja vallavalitsuse liikmetele põhimääruse § 37 (siis oleks § 37 erinormiks § 23 lg 8 p 1 suhtes). Sellisel juhul: 1) tuleb kirjalik küsimus esitada volikogu istungil (lg 2) ja esineb Rae Vallavolikogule saadetud teabe nõudmise punktides 17, 18 ja 20 väljatoodule analoogiline probleem ning 2) kirjalikule küsimusele vastatakse alles järgmisel volikogu istungil ja seega ei saa vastamine üldjuhul toimuda KOKS § 26 lõikes 2 ettenähtud 10 tööpäeva jooksul.

5. Eeltoodust tulenevalt palun Rae Vallavolikogul analüüsida Rae valla põhimääruses arupärimise ja kirjaliku küsimuse mõisteid ning selle pinnalt regulatsiooni selgema sõnastamise võimalusi selliselt, et oleks kindlalt tagatud KOKS § 26 lõikes 2 ettenähtu. Ilmselt lahendaks probleemid käesoleva kirja punktis 2 toodud soovitusete täitmine ning kirjaliku küsimusega seonduva reguleerimine eraldi paragrahvis (ja mitte § 23 lg 8 punktis 1; vt selle sätte ümberkujundamisel ka käesoleva kirja p 3) vahetult enne arupärimist reguleerivat paragrahvi (§ 37).

6. Regulatsiooni muutmisel tasub mõelda ka Audru Vallavolikogule saadetud teabe nõudmise punktis 10 väljatoodud probleemile – ehk siis: kas Rae valla põhimäärus tagab (piisava selgusega) volikogu liikme kirjalikule küsimusele vastuse saamise ka vallavalitsuse (ametiasutusena) nendelt teenistujatelt, kes ei ole ühtlasi vallavalitsuse kui poliitilise organi liikmeks (ehk ei ole vallavalitsuse liikmeks, sh ka mitte vallavanemaks)?

Palun mind hiljemalt kahe kuu möödumisel käesoleva märgukirja saamisest teavitada märgukirja täitmiseks astunud sammudest. Vabandan ühtlasi vastuse viibimist, mis on ühelt poolt tingitud Õiguskantsleri Kantselei suurest töökoormusest ning teisalt vajadusest tegeleda isikute (subjektiivsete) õiguste rikkumisega seotud avaldustega enne omal algatusel tõstatatud küsimusteni jõudmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Lisad: seisukoht vastuolu puudumise kohta, 1 eks, 4-l lehel;
teabe nõudmine Audru Vallavolikogule, 1 eks, 6-l lehel.

soovitakse praegusest regulatsioonist tuleneva eelise säilimist, võiks *de lege ferenda* eristada kirjalikule küsimusele vastamise viisi sõltuvalt selle esitamise ajast – peale 10. päeva saabumist enne volikogu järgmist istungit esitatud kirjalikule küsimusele vastatakse siis volikogu istungil (nagu praegu) ning enne selle päeva saabumist esitatud kirjalikule küsimusele väljaspool volikogu istungit (nt vallavalitsuse liikme poolt kirjalikult), et tagada seaduses sätestatud tähtaja järgimine.